

Särskild sammanställning enligt 6 kap 16 § miljöbalken i anslutning till antagande av Fördjupad översiktsplan för havet i Tjörns och Orusts kommuner

Vid antagande av en översiktsplan ska kommunen enligt miljöbalken redovisa följande i en särskild sammanställning:

1. hur miljöaspekterna har integrerats i planen
2. hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats
3. skälen till att planen antagits i stället för de alternativ som varit föremål för överväganden
4. åtgärder som avses vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen medför.

Den särskilda sammanställningen ska göras tillgänglig för dem med vilka samråd skett och de ska även informeras om att planen har antagits.

Med ledning av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta att godkänna den särskilda sammanställningen som sin egen och informera om denna enligt reglerna i miljöbalken.

Underlag

De inkomna yttrandena under samrådstiden 22 januari – 25 mars 2020 samt under utställningstiden 18 augusti – 21 oktober 2022 har sammanställts, bemötts och kommenterats i samrådsredogörelse respektive utställningsutlåtande.

Hur miljöaspekterna integrerats i planen

Miljöaspekter har integrerats i hela planprocessen och genomsyrar den fördjupade översiktsplanen. Arbetet med kust- och havsplanering på Tjörn och Orust utgår från Havs- och vattenmyndighetens övergripande mål för havsplaneringen: Bidra till god havsmiljö och hållbar tillväxt. Det innebär att planeringen ska ge rimliga förutsättningar så att identifierade utvecklingsbehov och mål om hållbar tillväxt tillgodoses samtidigt som god havsmiljö nås och upprätthålls. Hållbar tillväxt omfattar både det som kallas blå tillväxt, det vill säga tillväxt relaterad till maritima verksamheter och ekonomisk hållbar tillväxt i bredare bemärkelse inklusive positiva sysselsättningseffekter. Tillväxten är hållbar när vi ekonomiskt, miljömässigt och socialt kan tillfredsställa våra behov idag, samtidigt som vi ger förutsättningar för kommande generationer att tillgodose sina behov. En utgångspunkt är att hållbar tillväxt förutsätter väl fungerande ekosystem och en god havsmiljö.

Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats

Sammantaget har den fördjupade översiktsplanen tagits emot väl hos såväl allmänhet som, myndigheter och politiker och detta stärker dess vikt att vara ett drivande dokument. Som framgår av samrådsredogörelse respektive utställningsutlåtande har kommunen i dessa sammanfattat alla inkomna synpunkter och kommenterat dessa och därvid också angivit hur synpunkterna beaktats och hur planen ändrats med stöd därav.

De viktigaste synpunkterna under samrådet har berört riksintresset påverkan från ett område för våg- och strömkraft och transportanspråket för en ny färjeförbindelse. Ställningstagandet kring energianläggningen inom riksintresset för totalförsvaret togs då bort och återfinns i utvecklingsinriktningen som en framtidsvision istället. I samband med detta förtydligades också vilken status utvecklingsinriktningarna har som framtidsvisioner i relation till översiktsplanens mer formella ställningstaganden. Färjelinjen mellan Tjörn och Kungälv redovisas i plankartan som en principiell linjesträckning mellan Rönnäng och Rökan istället för utredningsområdet som fanns med i samrådsförslaget. Totalförsvaret har tagits bort som tema och redovisas enbart som riksintresse, kommunens ställningstagande redovisas som kommentar till riksintresset. Beskrivningen av riksintresset uppdaterades i enlighet med Försvarmaktens yttrande.

De inkomna yttrandena under utställningen föranledde ingen omfattande omarbetning av förslaget, utan inriktningen har legat fast. De viktigaste förändringarna i antagandehandlingen är:

- Kommunernas syn på utveckling och förändring för de ytor som inte innehåller någon rekommendation har förtydligats.
- Vindbruksområdet har tagits bort från handlingen.
- Området för algodling har justerats så att det inte ligger på något område som omfattas av riksintresse för yrkesfiske.

Skälen till att planen antagits i stället för de alternativ som varit föremål för överväganden

Miljökonsekvensbeskrivningen behandlar två alternativ, planförslaget och ett nollalternativ. Nollalternativet är ett referensalternativ för att bedöma planens förslag på övergripande vattenanvändning med avseende på miljöeffekter och konsekvenser. Nollalternativet beskriver miljöns sannolika utveckling inom planområdet om förslaget till fördjupad översiktsplan inte genomförs. Nollalternativet är inte en beskrivning av aktuella förhållanden utan inkluderar de åtgärder och de förändringar som kan förväntas även utan att den fördjupade översiktsplanen genomförs.

Nollalternativet är i detta fall att den beskrivna planen inte kommer till stånd och att nu gällande översiktsplaner för Tjörn och Orust även fortsatt kommer att vara gällande. Nuvarande antagna översiktsplaner täcker dock inte in hela planområdet för denna fördjupade översiktsplan och i nollalternativet innebär det att delar av planområdet inte kommer att vara planlagda i framtiden. Därför görs ett antal antaganden om hur den fortsatta utvecklingen kommer att ske för de fysiska områden och ämnesområden som idag inte är planlagda.

Konsekvenser som nollalternativet övergripande bedöms innebära är:

- Mindre samverkan mellan Tjörn och Orust avseende kusten och havet än med planförslaget.
- Genom den fördjupade översiktsplanen hävdar kommunerna en gemensam uppfattning om vilken utveckling av näringsliv, turism, naturvård och

friluftsliv i kust- och havsområdet som önskas och också hur utvecklingsinsatser i de värdefulla natur- och kulturmiljöerna kan vara förenliga med ett bevarande av dessa. I nollalternativet sker inte detta på samma sätt.

- I planförslaget anpassas användningen på ett översiktligt sätt till det som passar i respektive område vilket inte hade gjorts annars då stora områden inte skulle planläggas. Det skulle därför bli en mer slumpmässig utveckling.

Nedan beskrivs scenariot för nollalternativet med avseende på friluftsliv, maritima verksamheter och transporter.

Natur och kultur

I planförslaget utpekade områden med särskild hänsyn till naturvärden och detta skydd kommer inte att gälla för nollalternativet. De generella rekommendationerna som tagits fram för grunda områden kommer inte heller att vara gällande i nollalternativet.

Friluftsliv och besöksnäring

I nuvarande översiktsplaner finns inga utpekade områden för fritidsbåtliv vilket innebär att användning av fritidsbåtar antas ske mer fördelat över hela ytan och mer slumpmässigt jämfört med planförslaget. I planförslaget antas fritidsbåtsrörelserna bli mer koncentrerade till de utpekade områdena, även fast det i planförslaget kommer förekomma fritidsbåtsrörelser också i övriga vattenområden.

Enligt Orusts översiktsplan kommer en ökning av turismen och näringslivet kring turismen att ske genom en vidareutveckling av hotell, vandrarhem, campinganläggningar, stugbyar.

I varken Tjörns eller Orusts översiktsplaner finns något utpekade område för motorsport och därför antas att utövandet motorsport kommer att ske mer utspritt över hela planområdet.

Maritima näringar

I nollalternativet är en större yta för vattenbruk utpekade jämfört med planförslaget. I Orusts översiktsplan har ett större område för vattenbruk pekats ut vilket gjordes innan vattenbruksplanen för Västra Götaland togs fram. I vattenbruksplanen har en utredning gjorts för att identifiera lämpliga områden för vattenbruk. Detta innebär att områden för vattenbruk är mindre anpassade efter miljömässiga och andra förhållanden i nollalternativet jämfört med planförslaget.

I nu gällande översiktsplaner finns utpekade områden för landbaserad vindkraft men inga områden för havsbaserad energiproduktion. Antagandet görs då att ingen havsbaserad energiproduktion kommer att ske i nollalternativet.

Transporter

I Orusts nu gällande översiktsplan finns en utpekad markreservasjon på land för en framtida broförbindelse. I nollalternativet antas därför att bron kommer att byggas, med samma placering som i aktuellt planförslag. I detta avseende skiljer sig inte planförslaget och nollalternativet åt.

I Tjörns översiktsplan nämns en ny färjeförbindelse mellan Tjörn och fastlandet men det finns inga utpekade områden eller rekommendationer för en ny färjeförbindelse. Antagandet görs därför att färjeförbindelsen kommer att tillkomma även i nollalternativet.

Åtgärder som avses vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen medför.

Nedan presenteras förslag till generella åtgärder, utredningar och skyddsåtgärder som bör göras för att minska miljöpåverkan från planförslaget.

- Undersökningar av botten- och strömningsförhållanden ska utföras i samband med större ingrepp i bottenmiljön, exempelvis vid byggnation av ny bro samt införande av ny färjeförbindelse. Detta utreds i samband med eventuella tillståndsprocesser.
- Strandskyddsdispens måste sökas för vissa av rekommendationerna i planen, som exempelvis den nya broförbindelsen och området för motorsport. I samband med detta kan ytterligare utredningar krävas.
- Samordning behöver ske med grannkommunerna i vissa frågor, som exempelvis med den föreslagna bron.
- Frågan om landbaserade anläggningar för alternativ båtförvaring under sommarsäsong, inom och utom strandskydd behöver hanteras i kommande kommunövergripande ÖP för Tjörn och Orust.
- Uppföljning med analyser av de provtagningar som utförs i vattenförbund och vattenråd.
- Undersöka möjligheterna att införa trafiksepareringszoner som reglerar färdriktningar i trånga och tungt trafikerade passager. Genom att införa sådana passager kan risken för olyckor minska. I ett sådant arbete behöver även andra aktörer involveras.
- En övergripande inventering av havsbotten för bättre underlag till kommande planering.
- Sedan år 2021 finns en ny trafikstrategi för Tjörns kommun. I samband med vidare arbete med färjeförbindelsen och broförbindelsen rekommenderas att denna används som ett av underlagen.
- Framtagande av handlingsplaner för hantering av de förorenade områdena i kommunerna.
- Frågor om stranderosion och översvämning hanteras inte i denna FÖP utan kommer att behöva hanteras i kommande ÖP för Tjörn och Orust.

Den särskilda sammanställningen har tagits fram 23-09-06 av Jesper Adolfsson, MARELD landskapsarkitekter AB.